

humor i gramàtica

VENDRE LLET A DOLL.

Era ple estiu. I ho va dur un diari català, i en català: a Mataró, l'ajuntament, multava als qui venien llet a doll.

Em vaig quedar sorprès i pensatiu. ¿Era possible de vendre llet a doll? No vull dir pas que sigui impossible del tot, que avui, en aquest segle nostre, em penso que no hi ha gairebé res d'impossible, però sí que m'estranyava un bon xic.

Calia escatir-ho consultant els diccionaris, que per això s'han fet. Hi vaig trobar només: Comerç i venda al detall (del francès "détail"). Comerç i venda a l'engròs. Comerç i venda a la menuda.

Vaig buscar "doll" i vaig llegir: "Raig d'aigua o d'un altre líquid que brolla amb força d'un orifici o obertura". I tot seguit, per via d'exemple: "Rajar (d'una font, d'una esquerdada) un doll d'aigua com el braç. Beure al doll d'una font. De la ferida li rajava un doll de sang."

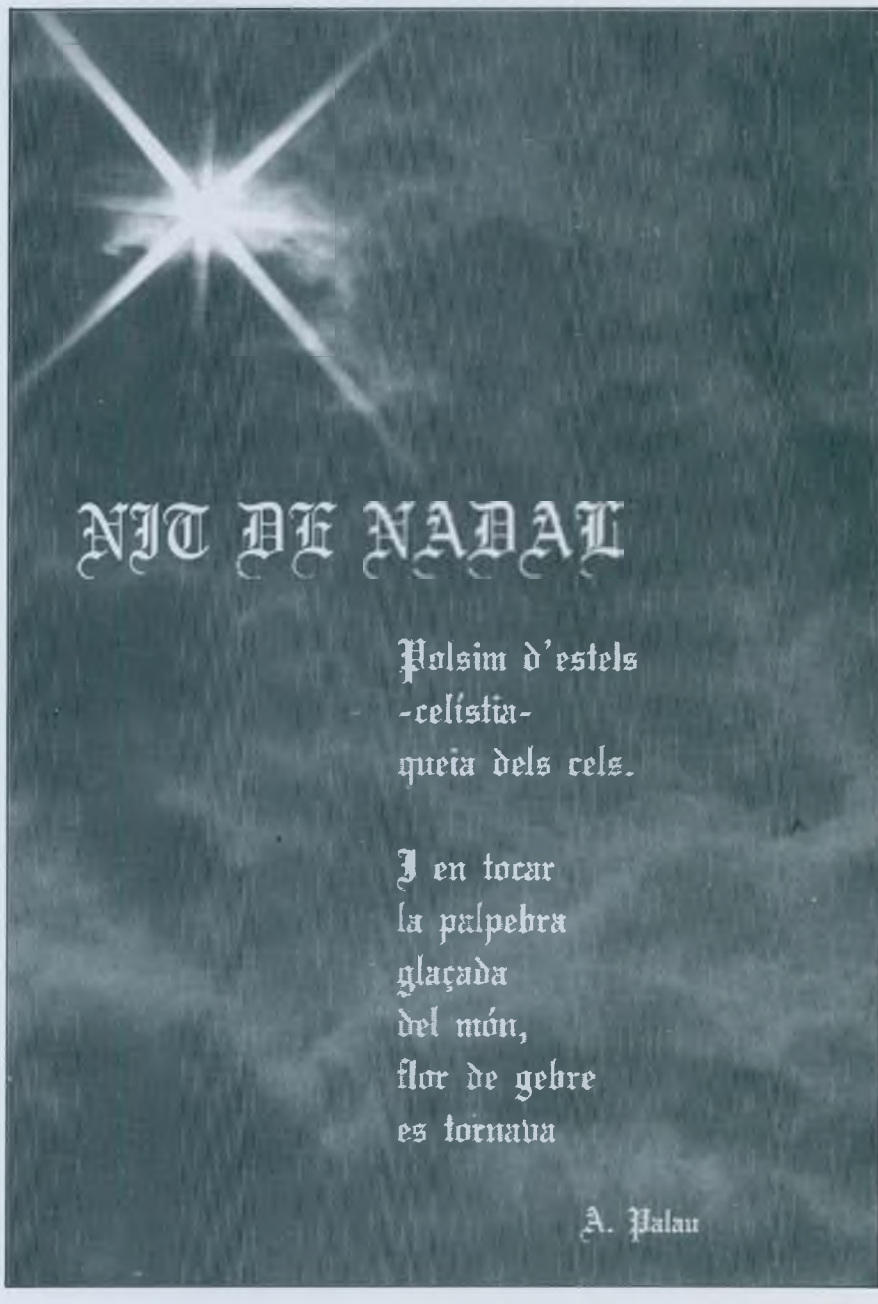
Mirant-ho bé, el mot "doll" potser sí que s'avenia amb la venda de la gasolina o productes semblants "que brollen amb força d'un orifici o obertura" com ho sap tothom i més encara els automobilistes, però jo no veia que s'hi adigués gaire per a la venda de la llet. Però qui sap si a Mataró, país en altre temps famós per les cebes i pels cap-grossos, ho era també per vendre la llet a doll. Calia esbrinar-ho. I això vaig fer.

Vaig preguntar-ho a alguns matoronins de soca-rel i cap me'n va saber donar raó. Ells, com la gent del Vallès i d'arreu de Catalunya, sabien què volia dir mesurar vi o bé oli, i recordaven que quan d'infants la mare els feia anar a buscar la llet sabien prou bé si la lletera els feia bona mesura, però ni ells ni nosaltres no havíem vist mai que la llet brollés amb força de cap forat o obertura. Ben al contrari; la bona dona omplia la mesura acuradament, que no es vessés.

Ara ho sé del cert: a Mataró tampoc no venen la llet a doll. M'ho va prometre gent de solvència.

D'on redimoni, doncs, s'ho va treure el diari?

Aneu-ho a saber! Els periodistes tenen fama de dir algunes mentidotes i d'empescar-se ben poques veritats.



NIT DE NABAL

Holsim d'estels
-celístia-
queta dels celz.

I en tocar
la palpebra
glaçada
del món,
flor de gebre
es tornava

A. Palau

TEBEUS I PATUFETS

Al mateix diari hi vaig llegir, fa unes setmanes, la notícia d'una exposició de "tebeos" infantils, emparada per un organisme semioficial. Escric així, com ho veieu.

A la nostra infància d'aqueixes publicacions, fetes amb molt de dibuix i poca lletra, en deïem "patufets". Ultra la que tenia aquest títol n'hi havia d'altres en català i en castellà, però a Catalunya la majoria dels infants del país, i sobretot a les comarques, solíem batejar aquesta mena de revistes de "ninots" amb aque'l nom genèric.

Per raons professionals puc donar fe d'haver-ho sentit dir així, a comarques tarragonines, encara a primers dels anys seixanta. I en pobles del voltant de Sabadell amb poca immi-

gració havia vist com els nens castellans, tot just incorporats a la comunitat catalana, anaven als quioscos i llibreries a comprar "patufetes" (pronuncia: a la castellana).

Per què no donem vida, altre cop, a aquesta paraula tan nostra i tan escaient? Diguem-ne "patufet". És un mot expressiu i ben sonor que fins i tot vol dir "noi petit": mireu si li va com l'anell al dit!

En canvi, la paraula "tebeo" si la voleu dir correctament a la catalana haureu de pronunciar-la "tebeu" perquè si la dieu a la castellana serà tan finolis com vulgueu però no deixarà de ser un castellanisme més, com tants d'altres.

Agustí Palau i Codonyers.